

Vergaderjaar 2025–2026

32 793

Preventief gezondheidsbeleid

Nr. 865

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 oktober 2025

Met deze brief geef ik invulling aan de toezegging die is gedaan door mijn ambtsvoorganger aan het lid Krul (CDA) tijdens het commissiedebat Leefstijlpreventie van 24 april jl. (Kamerstuk 32 793, nr. 828), over het uitzoeken van de regelgeving rondom energiedrank in een aantal lidstaten in de Europese Unie.

Gebruik energiedrank

Het RIVM gaf in 2018¹ aan dat een hoge consumptie van energiedrank, met name binnen korte tijd, kan leiden tot gezondheidsklachten zoals hartritmestoornissen, effecten op het centraal zenuwstelsel en leverproblemen. Het RIVM beschouwt een dagelijkse consumptie van 750 ml of meer als een risico.

Recentere gegevens uit de voedselconsumptiepeiling (VCP 2019–2021)² laten zien dat van de 12- tot en met 18-jarigen 3,5% energiedrank heeft gebruikt op ten minste één van de twee dagen waarover is gerapporteerd. Dit aandeel is iets hoger dan de eerdere inschatting die is gedaan in het onderzoek in 2018, waaruit naar voren kwam dat 2 tot 3% jongeren boven de risicogrens zaten. Het VCP-onderzoek is echter relatief kleinschalig, waardoor vergelijkingen niet goed te maken zijn en het moeilijk is op basis hiervan een trend aan te geven.

¹ RIVM-rapport: Gebruik en risico's van energiedranken bij kinderen en jongeren in Nederland (2018)

² <https://www.waateetnederland.nl/>

Europese wetgeving

Op grond van Europese regelgeving³ geldt voor energiedranken met een cafeïnegehalte van meer dan 150 mg per liter een verplichte vermelding op het etiket. Het gaat om de volgende vermelding: «Hoog cafeïnegehalte. Niet aanbevolen voor kinderen en vrouwen die zwanger zijn of borstvoeding geven». Deze vermelding moet in hetzelfde gezichtsveld als de benaming van de drank staan, gevolgd door vermelding tussen haakjes van het cafeïnegehalte uitgedrukt in mg/100 ml.

Er is geen EU-wetgeving die specifiek de verkoop van energiedrank aan minderjarigen verbiedt. Wel heeft een aantal EU-lidstaten een nationaal verbod op verkoop van energiedrank aan minderjarigen ingesteld. De Europese Commissie heeft in 2017 naar aanleiding van vragen van lidstaten aangegeven dat het instellen van een wettelijke minimumleeftijd voor bepaalde producten om redenen van volksgezondheid deel uitmaakt van het nationale volksgezondheidsbeleid waarvoor de lidstaten volledig bevoegd zijn.⁴ De Europese Commissie heeft dan ook geen inbreukprocedures gestart tegen lidstaten die de verkoop van energiedranken aan minderjarigen verbieden.

Zoals toegezegd in het commissiedebat schets ik in deze brief de situatie in Litouwen, Letland, Roemenië, Polen en Hongarije. Ik verwijs hiervoor naar onderstaande tabel. In aanvulling hierop is onlangs in het Verenigd Koninkrijk een consultatie gestart naar verbod op verkoop van energiedranken voor jongeren onder de 16 jaar.

Land	Jaar invoering	Type verbod
Litouwen	2014	Verkoop, aankoop en doorgeven verboden aan jongeren onder 18
Letland	2016	Verkoop jongeren onder 18 jaar verboden; Geen verkoop/distributie door jongeren; verbod rond scholen; reclamebeperkingen
Roemenië	2024	Verkoop jongeren onder 18 jaar verboden; verbod op webshops, automaten en in zorg-/onderwijsinstellingen
Hongarije	2024 (aanvullend op belasting ingevoerd in 2012)	Algeheel verbod op verkoop en serveren aan jongeren onder 18 jaar
Polen	2023 (inwerkingtreding 2026)	Verkoop jongeren onder 18 jaar verboden; verbod bij scholen, zorginstellingen, automaten; etikettering verplicht

Nederlandse situatie

Er is in Nederland geen wetgeving die de verkoop van energiedranken aan minderjarigen verbiedt. Wel is het vanuit wetgeving verplicht dat op het etiket vermeld staat dat de frisdrank een hoog cafeïnegehalte heeft en dat het niet aanbevolen wordt voor kinderen.

Energiedranken staan niet in de Schijf van Vijf. Het zijn frisdranken met veel cafeïne, en vaak ook veel suiker. Het advies van de Gezondheidsraad is: drink zo min mogelijk dranken met suiker. Veel dranken met suiker drinken, vergroot namelijk de kans op overgewicht en diabetes type 2. Het

³ EU-verordening 1169/2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten

⁴ Parliamentary question | Answer to Question No P-006897/17 | P-006897/2017(ASW) | European Parliament

algemene advies van het Voedingscentrum is dan ook geen energiedranken te drinken, of alleen bij uitzondering. Voor kinderen wordt energiedrank specifiek afgeraden vanwege de grote hoeveelheid cafeïne die erin zit.⁵ Een (te) hoge dosis aan cafeïne kan leiden tot onder andere hoofdpijn, hartkloppingen, angstgevoelens en slaapproblemen.

Enkele supermarkten hebben uit eigen beweging een leeftijdsgrens ingesteld en verkopen zij geen energiedranken aan jongeren onder de 14 jaar.⁶ Daarnaast worden scholen gestimuleerd om een gezonder voedingsaanbod te realiseren binnen het programma *De Gezonde Schoolkantine* van het Voedingscentrum met als doel gezonde en duurzame keuzes aantrekkelijker en makkelijker te maken voor jongeren. Hierin hebben energiedranken geen plek volgens de *Richtlijn Eetomgevingen voor Scholen*. Ongeveer 70% van de v(g)o- en mbo-schoollocaties werkt actief met deze richtlijn. In de praktijk betekent dit dat veel scholen energiedranken niet meer aanbieden in kantines of automaten.

Tot slot is uw Kamer geïnformeerd over mogelijke scenario's voor de vormgeving van een gedifferentieerde verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken op basis van suikergehalte⁷. Indien op termijn de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken zou worden gedifferentieerd op suikergehalte, dan zal dit gevolgen hebben voor de prijs en daarmee verkoop van energiedranken.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
J.Z.C.M. Tielen

⁵ <https://www.voedingscentrum.nl/encyclopedie/energiedrank.aspx>

⁶ <https://nos.nl/artikel/2239600-lidl-volgt-aldi-en-stopt-verkoop-energiedrankjes-aan-kinderen-tot-14-jaar>

⁷ Kamerstukken II 2023/24, 32 140-186.